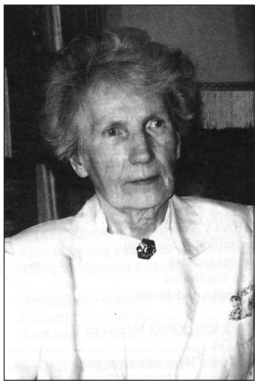
Regina Volkaitė-Kulikauskienė
(1916 09 10 – 2007 03 28)

Lietuvos mokslas neteko Reginos Volkaitės-Kulikauskienės. Ji buvo bene aukščiausią savo darbų įvertinimą pelniusi archeologė per visą dar palyginti neilgą Lietuvos archeologijos istoriją – 1972 m. ji išrinkta Lietuvos mokslų akademijos nare korespondente. Visi 4 Lietuvos profesionaliosios archeologijos pradininko Jono Puzino (1905–1978) mokiniai, tarp kurių buvo ir R. Volkaitė-Kulikauskienė, archeologiją įtvirtino kaip mokslą, jos darbus ir rezultatus padarydami mūsų visų savastimi. Čia, aišku, atskira žvaigžde šviečia Marijos Alseikaitės-Gimbutienės (1921–1994) asmenybė, tačiau dėl lemtingai susiklosčiusių sąlygų ji savo talentą atidavė pasauliniam archeologijos mokslui, o R. Volkaitė-Kulikauskienė dirbo Lietuvoje ir tik Lietuvai.

Kartu su pripažinimu atėjo ir visuomenės dėmesys. Pradedant šešiasdešimtmečiu jubiliejų proga reguliariai buvo leidžiamos jos bibliografijos, rengiamos parodos. R. Volkaitės-Kulikauskienės biografija irgi gerai žinoma, tad priminsime tik vieną kitą jos aspektą. Ji gimė 1916 m. rugsėjo 10 d. Kėdainiuose, kur praėjo ir jos vaikystė. Archeologija susidomėjo dar besimokydama Kėdainių gimnazijoje. 1936 m. R. Volkaitė įstojo į Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fakultetą, nuo 1938 m. ji tuo pačiu pradėjo dirbti Vytauto Didžiojo kultūros muziejaus Priešistoriniame skyriuje. Antrojo pasaulinio karo metu dėl nuolat besikeičiančios krašto vidaus padėties R. Volkaitė pakaitomis dirbo tai Vilniuje, tai Kaune. Į Vilnių ji galutinai sugrįžo tik 1947 m. ėjo, kai pradėjo dirbti Vilniaus universiteto Archeologijos–etnografijos katedroje dėstytoja. 1956 m. gavo docentės vardą. 1962 m. ji susikeitė darbovietėmis su vyru ir nuo to laiko iki išėjimo į pensiją 1992 m. užėmė vyresniosios mokslinės bendradarbės pareigas Lietuvos mokslų akademijos Istorijos instituto Archeologijos skyriuje.

R. Volkaitė-Kulikauskienė per savo apie 60 metų trukusią mokslinę karjerą išbandė kone visas archeologinio darbo sritis. Dėstydama universitete ji išugdė naują Lietuvos archeologų kartą, kuri nuo 7 dešimtmečio įsijungė į darbus. Čia ji 1951 m. sausio 5 d. apgynė kandidatinę (dabar būtų daktarinė) disertaciją „Lietuvos gyventojų materialinė kultūra IX–XII a. laidojimo paminklų tyrinėjimų duomenimis (vėlyvasis geležies amžius)“, čia parašė ir savo pirmąją knygą – vadovėlį “Lietuvos

archeologiniai paminklai ir jų tyrinėjimai" (Vilnius, 1958). Dirbant Lietuvos mokslų akademijos Istorijos institute 1968 m. balandžio 25 d. ji apgynė antrą daktarinę (dabar atitinka habilituotą daktarą) disertaciją „Lietuviai IX–XII amžiais", jos pagrindu paskelbė knygas „Lietuviai IX–XII a. (Vilnius, 1970) ir "Lietuvio kario žirgas" (Vilnius, 1971 m.). Čia tyrinėti žymiausi archeologijos paminklai, kaip Narkūnų (Utenos raj.) (1976–1978 m.) ar Kernavės (Širvintų raj.) (1979–1983 m.) piliakalniai. 1979 m. R. Volkaitė-Kulikauskienė įkūrė ir iki 1992 m. (9 tomo imtinai) redagavo pirmą Lietuvoje tęstinį grynai archeologinį mokslinį leidinį „Lietuvos archeologija". Be jo, redaguotos tokios knygos kaip „Lietuvių etnogenezė" (Vilnius, 1987),"Lietuvių materialinės kultūros IX–XIII amžiuje" dvitomis (Vilnius, 1978; 1981). Bene pirmoji iš Lietuvos archeologų R. Volkaitė-Kulikauskienė pradėjo dalyvauti tarptautinėse konferencijose užsienyje, kas tarybiniais laikais atrodė beveik neįmanoma. Institute atėjo ir jos visuomeninis pripažinimas: 1972 m. kovo 4 d. ji išrinkta Lietuvos TSR mokslų akademijos nare korespondente, 1976 m. rugsėjo 9 d. suteiktas Lietuvos TSR nusipelniusios mokslo veikėjos garbės vardas. Per savo ilgą ir produktyvią mokslinę karjerą R. Volkaitė-Kulikauskienė liko ištikima dar jaunystėje pasirinktoms temoms: vėlyvajam geležies amžiui kaip pagrindinei bei papuošalų ir drabužių tyrinėjimams kaip savotiškam hobi. Būdama mokslininkė ji neužmiršo ir archeologijos populiarinimo: nemažai rašė į spaudą, enciklopedijas.

R. Volkaitė-Kulikauskienė mirė Vilniuje 2007 m. kovo 28 d. Palaidota Vilniaus Antakalnio kapinėse greta vyro. Lietuvos archeologijos mokslo savastimi liko jos tyrinėtų 25 archeologijos paminklų (daugiausia piliakalnių ir kapinynų) medžiaga, parašytos 8 knygos bei dar kitų 6 knygų dalys, daugiau kaip 320 straipsnių. Lietuvai liko jos atskleistas krašto proistorės vaizdas valstybės gimimo išvakarėse. Amžinam mūsų visų naudojimui.

Gintautas Zabiela

Reginos Volkaitės-Kulikauskienės

BIBLIOGRAFIJA

1943

1. Stačiūnų kapinyno antkaklės, *Gimtasai kraštas,* Šiauliai, 1943, nr. 31, p. 80–95.

1950

2. *Материальная культура населения Литвы IX–XII в. по данным исследований погребальных памятников (поздний железный век).* Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата исторических наук, Вильнюс, 1950, 20 p.

1951

3. Linksmučių (Pakruojo raj., Šiaulių srit.) kapinyno 1948 m. tyrinėjimų duomenys, *Lietuvos istorijos instituto darbai*, V., 1951, t. 1, p. 279–314.
4. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1951 m., *Literatūra ir menas,* V., 1951, rugsėjo 23, nr. 38.

1952

5. Archeologiniai tyrinėjimai Vilniaus srityje, *Literatūra ir menas,* V., 1952, rugsėjo 21, nr. 38.
6. Погребальные памятники Литвы конца I – начала II тысячелетий нашей эры, *Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры АН СССР,* Москва, 1952, вып. 42, с. 108–122.

1953

7. Погребения с конями у древних литовцев, *Советская археология*, Москва, 1953, т. 17, с. 211–222.

1955

8. Klasinės visuomenės susidarymas Lietuvoje. (remiantis archeologinių tyrinėjimų duomenimis), *Istorijos-filologijos fakulteto mokslo darbai,* V., 1955, t. 1, p. 120–138.

1957

9. Archeologinė ekspedicija, Tarybinis studentas, V., 1957, spalio 10, nr. 26.

1958

10. *Lietuvos archeologiniai paminklai ir jų tyrinėjimai,* V., 1958, 183 p.
11. Lietuvių liaudies menas. *Senovės lietuvių papuošalai,* V., 1958, t. I, 360 p. (bendraautorė R. Rimantienė).
12. Migonių (Jiezno raj.) archeologiniai paminklai, *Iš lietuvių kultūros istorijos,* V., 1958, t. I, p. 44–64.
13. Dar kartą dėl kultūros paminklų apsaugos, *Komjaunimo tiesa,* V., 1958, liepos 9, nr. 134 (bendraautoriai P. Kulikauskas, V. Merkys).

1959

14. Senovės lietuvių moterų galvos danga ir jos papuošalai, I*š lietuvių kultūros istorijos,* V., 1959, t. II, p. 30–53.
15. Miniatiūrinių piliakalnių Lietuvoje klausimu, *Iš lietuvių kultūros istorijos,* V., 1959, t. II, p. 125–137, 348–349.

1961

16. Ankstyvojo feodalizmo laikotarpis (IX–XII a.), *Lietuvos archeologijos bruožai,* V., 1961, p. 360–519.
17. Punios piliakalnio (Jiezno raj.) 1958–1959 m. tyrinėjimų rezultatai, *Iš lietuvių kultūros istorijos,* V., 1961, t. III, p. 41–65.

1964

18. IX–XII amžių kalavijai Lietuvoje, *Iš lietuvių kultūros istorijos,* V., 1964, t. IV, p. 197–226, 289–290.
19. Kovos kirviai Lietuvoje ankstyvojo feodalizmo laikotarpiu, *Lietuvos TSR mokslų akademijos darbai. A serija,* V., 1964, nr. 1(16), p. 101–114.
20. Nauji duomenys apie Vakarų Lietuvos moterų galvos dangą ankstyvojo feodalizmo laikotarpiu, *Lietuvos TSR mokslų akademijos darbai.* A serija, V., 1964, nr. 2(17), p. 41–52.

1965

21. Ankstyviausių šalmų Lietuvoje klausimu, *Lietuvos TSR mokslų akademijos darbai. A serija,* V., 1965, nr. 2(19), p. 59–71.

1966

22. *Lietuvių liaudies menas. Senovės lietuvių papuošalai,* V, 1966, t. II, XXIII+ 164 p. (bendraautorė R. Rimantienė).

23. *Lietuvių liaudies menas. Papuošalai,* V., 1966, 16 p.

24. Jotvingiai. 1, *Mokslas ir gyvenimas,* V., 1966, nr. 1, p. 30–32.

25. Žemės archyvo paslaptys, *Moksleivis,* V., 1966, nr. 1, p. 30–31.

26. Iš tarptautinio archeologų kongreso sugrįžus, *Kauno tiesa,* Kaunas, 1966, rugsėjo 13, nr. 215, p. 5.

27. Po archeologų tarptautinio, *Vakarinės naujienos*, V., 1966, rugsėjo 13, nr. 214.

28. Aisčiai, *Mažoji lietuviškoji tarybinė ensciklopedija* (toliau – *MLTE*), V., 1966, t. 1, p. 22–23.

29. Anduliai, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 59.

30. Antkaklė, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 75–76.

31. Antsmilkinis, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 77.

32. Apgalvis, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 81.

33. Apyrankė, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 82.

34. Apuolė, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 85–86.

35. Archeologija, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 87–88.

36. Baltai, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 158–159.

37. Diržas, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 409.

38. Dovainiai, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 420.

39. Galminiai, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 518.

40. Graužiai, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 590.

41. Įkapės, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 636.

42. Impilties piliakalnis, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 641.

43. Jotvingiai, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 700.

44. Juodsodė, *MLTE*, V., 1966, t. 1, p. 715.

45. Генезис феодальных отношений в Литве (по археологическим данным), *Доклады и сообщения археологов СССР,* Москва, 1966, с. 215–221.

46. О весах и весовой системе в Литве в эпоху раннего феодализма, *Pronksiajast varase feodalismini,* Tallinn, 1966, p. 215–224.

47. Раскопки курганов в окрестностях Чиобишкис в 1963–1964 гг., *Материалы к отчетной конференции археологических и этнографических экспедиций 1964–1965 гг. Института истории АН Литовской ССР,* Вильнюс, 1966, с. 11–13.

1967

48. Prieš tūkstantį metų. Lietuvos pajūrio gyventojų prekybiniai ryšiai, *Gimtasis kraštas,* V., 1967, kovo 30, nr. 9, p. 3.

49. Успехи археологической науки в Литовской ССР, *Советская археология,* Москва, 1967, № 3, с. 91–105.

1968

50. *Литовцы в IX–XII веках.* Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора наук, Вильнюс, 1968, 56 p.

51. Galando kirvius, kalavijus aštrius, *Moksleivis,* V., 1968, nr. 12, p. 16–17.

52. Mūsų protėviams – 12 000 metų, *Gimtasis kraštas,* V., 1968, gegužės 16, nr. 20, p. 6.

53. Mokslas apie papuošalus, *Kalba Vilnius,* V., 1968, lapkričio 7, nr. 45, p. 5.

54. Kabučiai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 9–10.

55. Kalavijas, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 35.

56. Kamanos, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 36.

57. Kapai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 44–46.

58. Karoliai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 69.

59. Kejėnai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 115.

60. Kuliai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 239.

61. Latviai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 293.

62. Lieporiai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 353.

63. Linksmučiai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 442.

64. Luknė: 2, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 476.

65. Migonys: 1, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 582.

66. Mikytai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 587.

67. Mozūrai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 641.

68. Nausodis, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 673.

69. Pakapiai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 739.

70. Paulaičiai, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 797.

71. Pučkalaukis, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 940.

72. Punia, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 942–943.

73. Puzinas Jonas, *MLTE*, V., 1968, t. 2, p. 953.

74. По вопросу самых древнейших шлемов в Литве, *Liber Iosepho Kostrzewski octogenario a veneratoribus dicatus*, Wrocław, 1968, p. 475–483.

75. Исследования в дер. Гиркаляй (Клайпедский р–н), 20 лет. *Материалы к отчетной конференции археологических и этнографических экспедиций института истории АН Литовской ССР (1948–1967),* Вильнюс, 1968, с. 69–71.

76. Исследования грунтовых могильников IX–XII вв., расположенных у побережья Балтийского моря, *20 лет. Материалы к отчетной конференции археологических и этнографических экспедиций института истории АН Литовской ССР (1948–1967),* Вильнюс, 1968, с. 51–55.

1969

77. TSRS MA archeologijos institutui – 50 metų, *Pergalė,* V., 1969, nr. 6, p. 186–187.

78. Dar vieną archyvinį žemės puslapį atvertus, *Raudonoji vėliava,* Varėna, 1969, liepos 29, nr. 89.

79. Vai tu žirge, žirge, *Moksleivis,* V., 1969, nr. 11, p. 8–9.

1970

80. *Lietuviai IX–XII amžiais,* V., 1970, 296 p.

81. Vieno kaklo papuošalo klausimu, *Muziejai ir paminklai,* V., 1970, p. 109–111.

82. Krūminių kapinyno, Varėnos raj., tyrinėjimai 1969 metais, *AETL 1968 ir 1969 metais,* V., 1970, p. 99–102, 150.

83. Kokiais keliais, iš kur, Kalba Vilnius, V., 1970, sausio 16, nr. 2, p. 3.

84. Galanda kirvius, kalavijus aštrius, *Mokslas ir gyvenimas,* V., 1970, nr. 12, p. 34–37.

85. К этническому вопросу грунтовых могильников I – начала II тысячелетия, расположенных у литовского взморья, Studia archeologica in memoriam Harri Moora, Tallinn, 1970, p. 242–246.

86. Торговые связи древних литовцев с Древней Русью в IX–XIII вв. (по археологическим данным), *Тезисы докладов советской делегации на II международном конгрессе славянской археологии в Берлине (август 1970 г.)*, Москва, 1970, с. 13–15.

87. Новейшие археологические исследования в Советской Литве, *Прибалтийским советским республикам тридцать лет,* Вильнюс, 1970, с. 99–103.

88. Грунтовый могильник в Круминяй, *Археологические открытия 1969 года,* Москва, 1970, с. 323–324.

1971

89. *Lietuvio kario žirgas,* V., 1971, 32+8 p.

90. Prekybiniai senųjų lietuvių ryšiai su Senąja Rusia Lietuvos valstybės susidarymo išvakarėse, *Lietuvos istorijos metraštis 1971,* V., 1971, p. 19–38.

91. Dar kartą apie lietuvių kilmę, *Kultūros barai*, V., 1971, nr. 1, p. 68–69.

92. Kuo dengėsi lietuvių protėviai, *Kultūros barai*, V., 1971, nr. 8, p. 60–61+I–II.

93. Maišiagalos piliakalnio radiniai, *Kultūros barai*, V., 1971, nr. 12, p. 64–65.

94. Žvelgiant į amžių glūdumą, *Lietuvos pionierius,* V., 1971, vasario 27, nr. 17.

95. Žengti pirmieji žingsniai, Tarybinis pedagogas, V., 1971, spalio 29, nr. 32.

96. Rimaisiai, *MLTE*, V., 1971, t. 3, p. 80.

97. Rudamina. 2, *MLTE*, V., 1971, t. 3, p. 108.

98. Rusiai, *MLTE*, V., 1971, t. 3, p. 121.

99. Rusių Ragas, *MLTE*, V., 1971, t. 3, p. 127.

100. Stačiūnai, *MLTE*, V., 1971, t. 3, p. 276.

101. Šalmas, *MLTE*, V., 1971, t. 3, p. 363.

102. Vaineikiai. 2, *MLTE*, V., 1971, t. 3, p. 644–645.

103. Vosgėliai, *MLTE*, V., 1971, t. 3, p. 830.

104. Генезис феодальных отношений в Литве, *Actes du VIIe Congrès international des sciences préhistoriques et protohistoriques, Prague, 21–27 août 1966,* Prague, 1971, t. 2, p. 1070–1076.

105. Исследования городищ у Сударгас, Археологические открытия 1970 года, Москва, 1971, с. 324–325 (соавтор П. Куликаускас).

1972

106. Sudargo piliakalnių tyrinėjimai 1970 m., *AETL 1970 ir 1971 metais,* V., 1972, p. 11–16, 171 (bendraautorius P. Kulikauskas).

107. Maišiagalos piliakalnio tyrinėjimai 1971 m., *AETL 1970 ir 1971 metais,* V., 1972, p. 22–25, 172.

108. Netapau nei balerina, nei aktore, *Lietuvos pionierius,* V., 1972, vasario 9, nr. 12.

109. Grodzisko przemówilo, *Czerwony sztandar,* V., 1972, 22 lipca, nr. 170.

110. Исследования городища Майшягала, *Тезисы докладов на секциях, посвященных итогам полевых исследований 1971 г.*, Москва, 1972, с. 132–133.

111. Крест-энколпион из городища Майшягала, *Тези пленарних і секційних доповідей (результати польових археолог. досліджень 1970–1971 років на території України),* Одесса, 1972, с. 365–367.

112. Городище Майшягала, *Археологические открытия 1971 года,* Москва, 1972, с. 418–419.

1973

113. Apie H. Daikovičiaus knygą „Dakai“, H. Daikovičius *Dakai,* V., 1973, p. 155–157.

114. Piliakalnio kronika, *Komjaunimo tiesa,* V., 1973, rugsėjo 1, nr. 173.

1974

115. *Punios piliakalnis,* V., 1974, 86 p.

116. Nauji duomenys apie žemdirbystę ir gyvulininkystę Rytų Lietuvoje XIII–XV amžiais, Lietuvos TSR mokslų akademijos darbai. A serija, V., 1974, nr. 3(48), p. 51–65

117. Maišiagalos piliakalnio tyrinėjimai 1972 ir 1973 m., *AETL 1972 ir 1973 metais,* V., 1974, p. 23–29.

118. Kremacijos paprotys, *Mokslas ir gyvenimas,* V., 1974, nr. 1, p. 38–40.

1975

119. Kai kurių VIII–XI a. Rytų Lietuvos moterų galvos papuošalų klausimu, *Lietuvos TSR mokslų akademijos darbai. A serija,* V., 1975, nr. 4(53), p. 85–95.

120. Iš amžių glūdumos, *Kalendorius,* 1975, V., 1975, p. 78–79.

121. Archeologai Utenoje, *Lenino keliu*, Utena, 1975, liepos 10, nr. 82 (bendraautorius P. Kulikauskas).

122. Prūsų kilmės problemos, *Mokslas ir gyvenimas,* V., 1975, nr. 8, p. 40–42.

123. Новые данные о земледелии и скотоводстве в Восточной Литве в XIII–XV вв. по раскопкам Майшягальского городища, *Новейшие открытия советских археологов: (тезисы докладов конференции),* Киев, 1975, ч. 3, с. 101.

124. Раскопки курганов в местности Аукштиеи Русокай, Археологические открытия 1974 года, Москва, 1975, с. 402–403.

1976

125. Enkolpionas iš Maišiagalos piliakalnio, *Lietuvos istorijos metraštis 1974,* V., 1976, p. 5–12.

126. Recenzija: Okulicz J. Pradzieje ziem Pruskich od późnego paleolitu do VII w. n. e., Wrocław etc.: Ossolieneum, 1973, 588 p., *Lietuvos istorijos metraštis 1975,* V., 1976, p. 93–97.

127. Aukštųjų Rusokų (Vilniaus raj.) pilkapių tyrinėjimai 1974 metais, *ATL 1974 ir 1975 metais,* V., 1977, p. 113–116.

128. Maišiagala, Mokslas ir gyvenimas, V., 1976, nr. 3, p. 14–17.

129. Maišiagala, *Draugystė*, V., 1976, liepos 17, nr. 86 – liepos 24, nr. 89.

130. Abaševo kultūra, *Lietuviškoji tarybinė enciklopedija* (toliau – *LTE*), V., 1976, t. 1, p. 12.

131. Adata, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 35.

132. Aisčiai, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 95.

133. Alkas, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 160.

134. Ananjino kultūra, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 210.

135. Anau, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 213.

136. Andulių kapinynas, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 222.

137. Antkaklė, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 257.

138. Antsmilkinis, *LTE,*V., 1976, t. 1, p. 271.

139. Apyrankė, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 282.

140. Apgalvis, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 279.

141. Apuolė, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 297–298.

142. Arbaletas, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 311.

143. Archeologija, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 315–317.

144. Archeologijos paminklai, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 317–318.

145. Archeologinė kultūra, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 318.

146. Archeologinis datavimas, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 318.

147. Archeologinis žemėlapis, *LTE*, V., 1976, t. 1, p. 318.

148. Arklas, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 345.

149. Asuolės piliakalnis, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 401–402.

150. Ašelio kultūra, *LTE,* V., 1976, t. 1, p. 403.

151. Раскопки древнего поселения в местности Наркунай, *Археологические открытия 1975 года,* Москва, 1976, с. 433–434 (соавтор П. Куликаускас).

1977

152. Lietuvos pajūrio archeologinių paminklų tyrinėjimai, *Tarybinės Klaipėdos istorijos klausimai,* V., 1977, p. 71–80.

153. Narkūnų (Utenos raj.) gyvenvietės tyrinėjimai 1975 metais, ATL 1974 ir 1975 metais, V., 1977, p. 32–37.

154. Recenzija: Поболь Л. Славянские древности Белоруссии: (Ранний этап зарубинецкой культуры), Минск: Наука и техника, 1971, 232 p.; Поболь Л. Славянские древности Белоруссии: (Могильники раннего этапа зарубинецкой культуры), Минск: Наука и техника, 1973, 241 p.; Поболь Л. Славянские древности Белоруссии: (Свод археологических памятников раннего этапа зарубинецкой культуры – с середины III в. до н. э. по начало II в. н. э.), Минск: Наука и техника, 1974, 423 p., *Lietuvos istorijos metraštis 1976,* V., 1977, p. 102–104.

155. Berezniakai, *LTE,* V., 1977, t. 2, p. 103.

156. Buožė, *LTE,* V., 1977, t. 2, p. 325.

157. Chersonesas, *LTE,* V., 1977, t. 2, p. 399.

158. Chorezmas, *LTE,* V., 1977, t. 2, p. 413–414.

159. Černiachovo kultūra, *LTE,* V., 1977, t. 2, p. 483–484.

160. Čertomlykas, *LTE,* V., 1977, t. 2, p. 489.

161. Čiornaja mogila, *LTE,* V., 1977, t. 2, p. 505.

162. Daugmalės piliakalnis, *LTE,* V., 1977, t. 2, p. 590.

163. Образование литовской народности (по данным археологии), *Проблемы этнической истории балтов.* Тезисы докладов, Рига, 1977, с. 61–65.

164. Исследования памятников в местности Наркунай, *Археологические открытия 1976 года*, Москва, 1977, с. 423–424 (соавтора П. Куликаускас, А. Лухтан).

1978

165. Pratarmė, *Lietuvių materialinė kultūra IX–XIII amžiuje,* V., 1978, t. I, p. 3.

166. Lietuva valstybės susidarymo išvakarėse, *Lietuvių materialinė kultūra IX–XIII amžiuje,* V., 1978, t. I, p. 4–13, 125–126, 135–136.

167. Žemdirbystė, gyvulininkystė ir medžioklė, *Lietuvių materialinė kultūra IX–XIII amžiuje,* V., 1978, t. I, p. 48–75.

168. Lietuvių tautybės susidarymas (archeologijos duomenimis), *Lietuvos istorijos metraštis 1977,* V., 1978, p. 5–22.

169. Lietuvos archeologų darbai IX–XIII amžių tyrinėjimų srityje 1968–1977 metais, *ATL 1976–1977 metais,* V., 1978, p. 17–35.

170. Narkūnų (Utenos raj.) archeologinių paminklų 1976 ir 1977 metų tyrinėjimai, *ATL 1976–1977 metais,* V., 1978, p. 84–94 (bendraautorius P. Kulikauskas).

171. Punia – landšaftinis-istorinis draustinis, *Kalendorius 1979,* V., 1978, p. 6.

172. Ką mena piliakalnis…: , *Lenino keliu,* Utena, 1978, rugpjūčio 12, nr. 94.

173. Iš Utenos apylinkių istorijos, Lenino keliu, Utena, 1978, rugpjūčio 29, nr. 101.

174. Diržas: 1, *LTE*, V., 1978, t. 3, p. 10.

175. Filipas Janas, *LTE*, V., 1978, t. 3, p. 75–76.

176. Girkalių kapinynas, *LTE*, V., 1978, t. 4, p. 103.

177. Graužių kapinynas, *LTE*, V., 1978, t. 4, p. 195.

178. Gūnia, *LTE*, V., 1978, t. 4, p. 255.

179. Ietis: 1, *LTE*, V., 1978, t. 4, p. 399.

180. Ietisvaidis, *LTE*, V., 1978, t. 4, p. 399–400.

181. Įkapės, *LTE*, V., 1978, t. 4, p. 403.

182. Impilties piliakalnis, *LTE*, V., 1978, t. 4, p. 418.

183. Древнейшие поселения – городища как источник для изучения развития общественных отношений в Литве, *Материалы межреспубликанской научной конференции по источниковедению и историографии народов прибалтийских республик Союза ССР*, 1978, с. 12–18.

184. Земледелие в Восточной Литве в XIII–XV вв. (по данным исследований Майшягальского городища), *Восточная Европа в древности и средневековье,* Москва, 1978, с. 164–170.

185. Раскопки в местности Наркунай, *Археологические открытия 1977 года,* Москва, 1978, с. 432 (соавтора П. Куликаускас, А. Лухтан).

1979

186. Pratarmė, *LA,* V., 1979, t. 1, p. 3–4.

187. Narkūnų senkapio 1976 m. tyrinėjimai, *LA,*V., 1979, t. 1, p. 101–111 (bendraautorius A. Luchtanas).

188. Krūminių senkapis, *LA,*V., 1979, t. 1, p. 112–121.

189. Kur Utenos pradžia?, *Mokslas ir gyvenimas,* V., 1979, nr. 3, p. 8–10.

190. Viskas klojasi gerai, *Tarybinė moteris,* V., 1979, nr. 10, p. 4–5.

191. Apie lietuvių kilmę, *Vakarinės naujienos,* V., 1979, lapkričio 20, nr. 267.

192. Jotvingiai, *LTE*, V., 1979, t. 5, p. 80–81.

193. Kabučiai, *LTE*, V., 1979, t. 5, p. 165.

194. Kalavijas, *LTE*, V., 1979, t. 5, p. 189.

195. Kapas, *LTE*, V., 1979, t. 5, p. 266–267.

196. Kapinynas, *LTE*, V., 1979, t. 5, p. 269.

197. Kaukų piliakalnis, *LTE,* V., 1979, t. 5, p. 384.

198. Kirvis, *LTE*, V., 1979, t. 5, p. 536.

199. Kivikovskij Ela Margareta, *LTE*, V., 1979, t. 5, p. 544.

200. Образование литовской народности (по данным археологии), *Советская этнография,* Москва, 1979, № 3, с. 31–46.

201. Раскопки в местности Наркунай, *Археологические открытия 1978 года,* Москва, 1979, с. 452–453 (соавтора П. Куликаускас, А. Лухтан).

1980

202. Narkūnų (Utenos raj.) „Didžiojo“ piliakalnio tyrinėjimai 1978 metais, *ATL 1978 ir 1979 metais,* V., 1980, p. 29–32 (bendraautorius A. Luchtanas).

203. Krūminių piliakalnis, *LTE*, V., 1980, t. 6, p. 208.

204. Lankas: 1, *LTE*, V., 1980, T. 6, p. 351.

1981

205. Įvadas, *Lietuvių materialinė kultūra IX–XIII amžiuje,* V., 1981, t. II, p. 3–5.

206. Ginklai, *Lietuvių materialinė kultūra IX–XIII amžiuje,* V., 1981, t. II, p. 6–48, 130–133, 142–145.

207. Recenzija: Из древнейшей истории балтских народов (по данным археологии и антропологии), Рига: Зинатне, 1980, 139 p., *Lietuvos istorijos metraštis 1980,* V., 1981, p. 125–129.

208. Pratarmė, *Iš lietuvių etnogenezės,* V., 1981, p. 3–4.

209. Pratarmė, *LA,* V., 1981, t. 2, p. 3–4.

210. Rimutė Rimantienė, *Lietuvos istorijos metraštis 1980,* V., 1981, p. 170

211. Lietuvių kilmės problemos, *Mokslas ir gyvenimas,* 1981, nr. 11, p. 6–7.

212. Linksmučių kapinynas, *LTE*, V., 1981, t. 7, p. 38.

213. Liškiava, *LTE*, V., 1981, t. 7, p. 46.

214. Maišiagalos piliakalnis, *LTE*, V., 1981, t. 7, p. 180–181.

215. Migonių piliakalnis, *LTE*, V., 1981, t. 7, p. 471.

216. Narkūnų piliakalniai, *LTE*, V., 1981, t. 8, p. 92.

217. Noragas, *LTE*, V., 1981, t. 8, p. 223.

218. Papuošalai, *LTE*, V., 1981, t. 8, p. 452.

219. Редкие монеты из Восточной Литвы, *Советская археология*, Москва, 1981, № 4, с. 265–270 (соавтор А. Лухтан).

220. Предисловие, *Проблемы этногенеза и этнической истории балтов. Тезисы докладов,* Вильнюс, 1981, с. 1–2.

221. К вопросу о локализации аукштайтов в центральной части Литвы, *Проблемы этногенеза и этнической истории балтов. Тезисы докладов,* Вильнюс, 1981, с. 10–11.

222. Раскопки городища в Кернаве, *Археологические открытия 1980 года,* Москва, 1981, с. 353–354 (соавтор П. Куликаускас).

1982

223. „Mindaugo sostu" vadinamo Kernavės piliakalnio tyrinėjimai, *ATL 1980 ir 1981 metais,* V., 1982, p. 28–31.

224. Prūsai, *LTE*, V., 1982, t. 9, p. 238.

225. Punia, *LTE*, V., 1982, t. 9, p. 263.

226. Puzinas Jonas, *LTE*, V., 1982, t. 9, p. 280.

1983

227. Mokymas gimininės-gentinės santvarkos irimo ir ankstyvojo feodalizmo laikotarpiu, *Lietuvos mokyklos ir pedagoginės minties istorijos bruožai (Ligi Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos)*, V., 1983, p. 5–9.

228. Ona Maksimaitienė, *Lietuvos istorijos metraštis 1982,* V., 1983, p. 158.

229. Archeologija ir kultūra, *Kultūros barai*, V., 1983, nr. 11, p. 44–47.

230. Žirgo motyvas Lietuvos archeologinėje medžiagoje, *Mokslas ir gyvenimas,* V., 1983, nr. 12, p. 33.

231. Segė, *LTE*, V., 1983, t. 10, p. 73.

232. Skydas: 1, *LTE*, V., 1983, t. 10, p. 213.

233. Smeigtukas, *LTE*, V., 1983, t. 10, p. 259.

234. Strėlė, *LTE*, V., 1983, t. 10, p. 434.

235. Sudargas, *LTE*, V., 1983, t. 10, p. 456.

236. Šalmas, *LTE*, V., 1983, t. 10, p. 527–528.

237. Šarvai, *LTE*, V., 1983, t. 10, p. 538.

238. Исследования городища в Кернаве, *Археологические открытия 1981 года,* Москва, 1983, с. 367–368.

1984

239. Apie vieną galvos papuošalą, *LA,* V., 1984, t. 3, p. 118–125, 156–157.

240. Derliaus nuėmimo įrankiai Lietuvoje m. e. I tūkstantmetyje ir II tūkstantmečio pradžioje: (1. Peiliai-pjautuvėliai m. e. I–IV a.), *Lietuvos TSR mokslų akademijos darbai. A serija,* V., 1984, nr.4(89), p. 79–91.

241. Ką slepia Kernavės piliakalniai, *Mokslas ir gyvenimas,* V., 1984, nr. 3, p. 12–14.

242. Kernavės piliakalnio „Mindaugo sostas“ tyrinėjimai, *ATL 1982 ir 1983 metais,* V., 1984, p. 35–38.

243. Kernavės „Pilies kalno“ tyrinėjimai 1983 m., *ATL 1982 ir 1983 metais,* V., 1984, p. 38–40.

244. Unikalus šaltinis, *Jaunimo gretos,* V., 1984, nr. 2, p. 18.

245. Vaitkunskienė-Nakaitė Laima, *LTE*, V., 1984, t. 12, p. 9.

246. Varnupių piliakalnis, *LTE*, V., 1984, t. 12, p. 93.

247. Žiogas Juozas, *LTE*, V., 1984, t. 12, p. 533–534.

248. Раскопки городища в Кернаве, *Археологические открытия 1982 года,* Москва, 1984, с. 382 (соавтор П. Куликаускас).

1985

249. Kur iškilęs „Mindaugo sostas“, *Kolūkiečio kalendorius 1986,* V., 1985, p. 81–82.

250. Primiršta taikomosios dailės sritis, *Kultūros barai*, V., 1985, nr. 4, p. 61–63.

251. Knyga apie baltus, *Gimtasis kraštas,* V., 1985, spalio 17, nr. 42, p. 5.

252. Aisčiai, *Tarybų Lietuvos enciklopedija* (toliau – *TLE*), V., 1985, t. 1, p. 22.

253. Alkas, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 49.

254. Andulių kapinynas, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 64.

255. Antkaklė, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 79.

256. Antsmilkiniai, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 82.

257. Apgalvis, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 85.

258. Apyrankė, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 87 (bendraautorė D. Skuodytė).

259. Apuolės piliakalnis, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 92.

260. Archeologija, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 95–96.

261. Archeologijos paminklai, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 96.

262. Archeologinė kultūra, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 96.

263. Archeologiniai žemėlapiai, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 96.

264. Arklas: 1, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 103.

265. Auskarai, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 140–141 (bendraautorius S. Pinkus).

266. Bagočių pilkapynas, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 162.

267. Brūkšniuotoji keramika, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 288.

268. Brūkšniuotosios keramikos kultūra, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 288.

269. Buožė, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 307.

270. Čiobiškio pilkapynas, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 355.

271. Diržas: 1, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 43.

272. Durklai, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 472.

273 Ginklai, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 618–619 (bendraautoriai P. Petronis, S. Pinkus).

274. Girkalių kapinynas, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 626.

275. Gyvenvietės, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 633.

276. Graužių kapinynas, *TLE,* V., 1985, t. 1, p. 651.

277. Предисловие, *Проблемы этногенеза и этнической истории балтов,* Вильнюс, 1985, с. 3–6.

278. К вопросу этнической принадлежности грунтовых могильников Центральной Литвы I–VIII вв. н. э., *Проблемы этногенеза этнической истории балтов,* Вильнюс, 1985, с. 30–39.

279. Новые данные и культуре штрихованной керамики (по раскопкам городища в местности Наркунай), *Тезисы докладов советской делегации на V международном конгрессе славянской археологии (Киев, сентябрь 1985 г.)*, Москва, 1985, с. 18–19.

280. О северной границе ятвягов, *Проблемы этнической истории балтов,* Рига, 1985, с. 49–51.

281. О серпах литовского типа, *Новое в археологии Прибалтики и соседних территорий,* Таллин, 1985, с. 7–14.

282. Происхождение орудии уборки, *Историко-этнографический атлас Прибалтики,* Вильнюс, 1985, т. 1, Земледелие, с. 63–68 (соавтор А. Лухтан).

283. Раскопки городища Замковая гора в Кернаве, *Археологические открытия 1983 года,* Москва, 1985, с. 420.

1986

284. Pratarmė, *LA,* V., 1986, t. 5, p. 3–4.

285. Narkūnų didžiojo piliakalnio tyrinėjimų rezultatai (apatinis kultūrinis sluoksnis), *LA,* V., 1986, t. 5, p. 5–49.

286. Pryšmančių I plokštinio kapinyno 1984–1985 m. tyrinėjimai, *ATL 1984 ir 1985 metais,* V., 1986, p. 83–85 (bendraautorius V. Šimėnas).

287. Balnas, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 176.

288. Ietigalis, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 40.

289. Ietis, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 40.

290. Įkapės, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 44.

291. Jotvingiai, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 136 (bendraautorius A. Tautavičius).

292. Kabučiai, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 167.

293. Kamanos, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 194 (bendraautorė J. Morkūnienė).

294. Kapas, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 204 (bendraautorius V. Milius).

295. Kapinynas, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 206.

296. Karoliai, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 223 (bendraautorė D. Skuodytė).

297. Kirvis, *TLE,* V., 1986, t. 2, p. 319.

298. Одежда литовцев с древнейших времен до XVII в., *Древняя одежда народов Восточной Европы: Материалы к историко-этнографическому атласу,* Москва, 1986, с. 146–171.

299. Раскопки могильника в Пришманчяй, *Археологические открытия 1984 года,* Москва, 1986, с. 355–356.

1987

300. Pratarmė. Brūkšniuotosios keramikos kultūra. Vėlyvoji brūkšniuotosios keramikos kultūra. Visuomeniniai santykiai. Archeologijos duomenys. Lietuvių tautybės susidarymas. Lietuvos valstybės susidarymas, *Lietuvių etnogenezė,* V., 1987, p. 3–5, 88–93, 110–112, 127–129, 150–156, 183–199, 203–205, 237, 240, 241–242, 242–245, 245–246, 246–247.

301. Vasara pakvietė archeologus, *Vakarinės naujienos,* V., 1987, birželio 13, nr. 137.

302. Senovės meistrų paslaptys, Mokslas ir gyvenimas, V., 1987, nr. 10, p. 29–30 (bendraautorius E. Matulionis).

303. Narkūnų piliakalniai, *TLE,* V., 1987, t. 3, p. 179–180.

304. Rusių Rago pilkapynas, *TLE,* V., 1987, t. 3, p. 598.

1988

305. Dėl kai kurių Pryšmančių I (Kretingos raj.) kapinyno papuošalų gamybos, *Lietuvos TSR mokslų akademijos darbai. A serija,* V., 1988, nr. 3(104), p. 37–51.

306. Pryšmančių I kapinyno 1986 m. tyrinėjimų rezultatai, *ATL 1986 ir 1987 metais,* V., 1988, p. 118–122.

307. Zenonas Duksa, *Numizmatiniai ekslibrisai iš Zenono Duksos rinkinio. Parodos katalogas,* V., 1988, p. 27–29.

308. Ko reikia seniausiam Vilniaus muziejui, *Literatūra ir menas,* V., 1988, sausio 1, nr. 1, p. 11 (bendraautoriai M. Jučas, V. Milius, L. Mulevičius).

309. Mūsų protėvių laidosena. Kai kurie interpretavimo momentai, *Mokslas ir gyvenimas,* V., 1988, Nr. 11, p. 22–23.

310. Žvagakalnis, *TLE,* V., 1988, t. 4, p. 693.

1990

311. *Punia,* V., 1990, 48 p.

312. Moteris ir jos darbas šeimoje archeologiniais duomenimis (I–asis m. e. tūkstantm. ir II–ojo pr.), *Šeima, moteris, visuomenė,* V., 1990, p. 16–19.

313. Pratarmė, *LA,* V., 1990, t. 7, p. 4–5.

314. Tėvų žemėje ir svetur: Jono Puzino 85–osioms gimimo metinėms, *Mokslas ir gyvenimas,* V., 1990, nr. 8, p. 18–19.

315. Этническая ситуация на территории Литвы в I и начале II тысячелетия н. э., *VI международный конгресс славянской археологии: Тезисы докладов подготовленных советскими исследователями*, Москва, 1990, с. 14–16.

1991

316. Keletas bruožų Marijos Gimbutienės portretui, *Mokslas ir Lietuva,* V., 1991, nr. 1, p. 49–50.

317. Baltai, *Mokslas ir Lietuva,* V., 1991, nr. 3, p. 4–13.

1992

318. Pratarmė, *LA,* V., 1992, t. 8, p. 3.

319. Iš senosios lietuvių amatininkystės istorijos (alavas senuosiuose lietuvių papuošaluose), *LA,* V., 1992, t. 8, p. 135–170 (bendraautorius K. Jankauskas).

320. Pratarmė, *LA,* V., 1992, t. 9, p. 3–4.

321. Apie Petro Tarasenkos ir Jono Puzino polemiką „Lietuvos aido" puslapiuose, *LA,* V., 1992, t. 9, p. 21–27.

322. Jonas Puzinas – profesionaliosios Lietuvos archeologijos pradininkas, Mokslas ir Lietuva, V., 1992, t. 3, kn. 2/3, p. 126–128.

1993

323. Archeologija Vytauto Didžiojo universitete, *Vytauto Didžiojo universiteto ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos septyniasdešimtmetis,* Kaunas, 1993, p. 165–168.

1994

324. Deguto šaukštas gražiame leidinyje, *Lietuvos aidas,* V., 1994, birželio 29, nr. 126, p. 13 (bendraautoriai E. Griciuvienė, A. Luchtanas).

325. Į deivės kalbą įsiklausiusi, *Kultūros barai*, V., 1994, nr. 6, p. 12–14.

326. Išėjusi į Deivių šalį, *Lietuvos aidas,* V., 1994, vasario 4, nr. 24, p. 3.

1995

327. Laima Vaitkunskienė, *Lietuvos istorijos metraštis 1994,* V., 1995, p. 324–326.

328. Lietuvos archeologijos ugdytojas, *Lietuvos mokslas,* 1995, t. 3, kn. 7, p. 143–144.

1996

329. Marija Gimbutienė (1921–1994), *ATL 1994 ir 1995 metais,* V., 1996, p. 441–443.

1997

330. *Senovės lietuvių drabužiai ir jų papuošalai (I–XVI a.)*, V., 1997, 151+16 p.

331. Baltai, *Lietuvos sienų raida,* V., 1997, t. 2, p. 19–38.

332. Naujausi tyrimai apie baltų papuošalų dekorą, Vakarų baltai. *Etnogenezė ir etninė istorija,* V., 1997, p. 177–198.

333. Pratarmė, Vakarų baltai. Etnogenezė ir etninė istorija, V., 1997, p. 11–20 (bendraautoriai I. Balčiūnienė, R. Merkienė).

334. Taikomosios dailės iš spalvotųjų metalų ištakos Lietuvoje, Etninė kultūra atkurtoje Lietuvos Respublikoje, V., 1997, p. 39–44.

1999

335. „Žirgų kapai" ir jų simboliai senovės lietuvių laidosenoje, *Augalų ir gyvūnų simboliai,* V., 1999, p. 306–334.

336. Prisiminimai apie akademiką Juozą Matulį, *Juozas Matulis,* V., 1999, d. 1. Autobiografiniai bruožai, p. 106–110.

2001

337. *Lietuva valstybės priešaušriu,* V., 2001, 472 p.

338. Recenzija: Tomas Baranauskas. Lietuvos valstybės ištakos, *Lituanistica,* V., 2001, nr. 3(47), p. 101–103.

Sudarė Gintautas Zabiela